

สารบัญ

คํานําสํานักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศ.เกียรติคุณ ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง

สิทธิมนุษยชนไทยในสถานการณ์สากล

ศ.เสน่ห์ จามริก

บทนำเสนอ

ศ.(พิเศษ) ชลธิรา สัตยาวัดมนา

กิตติกรรมประกาศ

บทคัดย่อ

Abstract

สารบัญ

ตอนที่ ๑ บทนำ สิทธิชุมชนท้องถิ่นล้านนา :

คนลัวะ - ลื้อ - ยวน - ปกาเกอญอ..... ๑

ชลธิรา สัตยาวัดมนา

ตอนที่ ๒ สิทธิชุมชนจากกฎหมายและจารีตล้านนา ๘

อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว

บทที่ ๑ ชุมชนจารีตล้านนา ๘

ความเป็นชุมชนของชาวล้านนา ๑๗

ชุมชนหมู่บ้าน ๒๓

ชุมชนศรีท้าวัด ๓๐

ชุมชนพระธาตุประจำปีเกิด ๓๓

๖๗๑	ชุมชนของพระสงฆ์	๓๕
๖๗๑	ชุมชนหย่อมบ้านหรือปึกบ้าน	๓๖
บทที่ ๒	การจัดการป่า ตามครรลองของชาวล้านนา	๓๘
๐๗๑	ประเภทของป่า	๔๑
๑๗๑	การใช้ทรัพยากรป่าไม้	๕๓
๑๗๑	ไม้หวงห้าม	๕๔
๐๗๑	ป่าเหมี้ยง	๖๐
๑๗๑	การใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันในชุมชน	๖๒
๑๗๑	ทรัพยากรธรรมชาติของท้าวพญา	๖๙
๑๗๑	ล่าเนื้อเถื่อน	๗๒
บทที่ ๓	การจัดการที่ดิน ตามกฎหมายจารีตล้านนา	๗๘
๑๗๑	ที่ดินและทรัพยากรที่ดินเป็นของท้าวพญา	๗๘
๑๗๑	นโยบายบุกเบิกพัฒนาที่ดิน	๘๑
๑๗๑	แร่ธาตุในดิน	๘๑
๑๗๑	ที่นาตามจารีตล้านนา	๘๓
๑๗๑	นาชุมจักรเมืองกับขุนนาง	๙๑
๑๗๑	การบุกเบิกที่นา	๙๖
๑๗๑	สิทธิของผู้บุกเบิกที่นา	๙๘
๑๗๑	เจ้าเมืองน่านกับการจัดการที่ดิน	๑๐๑
๑๗๑	ข้าวจ้าวที่เมืองน่าน	๑๐๒
๑๗๑	ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าชุมกับชาวนา	๑๐๔
๑๗๑	ไร่และสวน	๑๐๙
๑๗๑	การละเมิดไร่นาและสวน	๑๑๒
บทที่ ๔	การจัดการทรัพยากรน้ำ : จารีตเหมืองฝาย	๑๒๐
๑๗๑	สิทธิร่วมของชุมชนผู้ใช้น้ำ	๑๒๓

	แก้ฝาย ล่ามฝาย และเลียบน้ำ	๑๒๕
	ข้าวค่าน้ำ หรือข้าวน้ำหล่อ	๑๒๗
	สิทธิการได้รับน้ำ	๑๒๘
	ลูกเหมืองลูกฝาย กับสิทธิจัดการน้ำ	๑๓๐
	กฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้เหมืองฝาย	๑๓๒
	การลักน้ำ	๑๓๖
	ทำนาข้างเหมือง	๑๔๐
	ขุดเหมืองผ่านนา	๑๔๒
	สิทธิในหนองน้ำ : เนื้อน้ำ	๑๔๒
บทที่ ๕	พิธีกรรมและจักรวาลทัศน์ของชาวล้านนา	๑๔๘
	ความเชื่อเรื่องชีวิต	๑๔๙
	ความเชื่อผีของชาวล้านนา	๑๕๒
	ทำลายห่อผีฝาย ผิดผีฝาย	๑๖๓
	มังสีและคั้ง	๑๖๕
	วัวควายกินข้าว แปลงขวัญข้าว	๑๖๔
	ต้นไม้ : ทัศนะของชาวล้านนา	๑๖๕
	ต้นไม้อัปมงคล : ไม้ขีด	๑๗๔
ตอนที่ ๓	สิทธิชุมชนลัวะ ในฐานะชุมชนพื้นเมืองดั้งเดิม	
	ของล้านนา	๑๘๕
	ชลธิรา สัตยาวัฒนา	
	ความนำ	๑๘๕
	ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม	๑๘๗
	ลัวะ/ละว้า ในปริมณฑลไทย-พวนาน	๑๘๙
	บทบาทวรรณกรรมและวาทกรรมเรื่องลัวะในล้านนา	๑๙๕
	ชุมชนชาวขอมหลวง ขอมดำ และชาวลัวะ	๒๐๕

ลั๊วะกับละว่า เป็นพวกเดียวกันหรือไม่?	๒๐๘
ตามรอย ลั๊วะ/ละเวอะ/ละว่าในบริมณฑลไทย- ยูนนาน-พม่า	๒๑๗
ว่าแดง คือใคร?	๒๑๙
ชุมชนว่ายูนนาน	๒๒๒
ชาวละเวอะแม่แจ่ม ชายแดนไทย-พม่า	๒๓๐
กระบวนทัศน์ใหม่ในการศึกษาเรื่องลั๊วะล้านนา	๒๓๒
ละไว้ธานี : ตักสิลาในอดีต	๒๓๙
ละไว้ธานี ราชอาณาจักรอยุธยา	๒๔๑
ลวปุระ : การสืบสานประวัติศาสตร์ละไว้ ในสมัยทวารวดี	๒๔๒
การสืบสาน “เวียงลพบุรี” สมัยอยุธยาจากหลักฐาน ทางวรรณคดี	๒๔๔
สืบสาน “อารยธรรมทวารวดี” ของ “ลวปุระ” จาก “ไบเสมา”	๒๔๗
ลวปุระ : อาณาจักรขอม? ขอมคือใคร?	๒๔๘
ตอนที่ ๔ สิทธิชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมล้านนา :	
กรณีศึกษาชุมชนไทยวน ลือ ปากาเกอญอ	๓๐๑
สมบัติ บุญคำเยื้อง	
ความน่า	๓๐๑
พื้นที่ศึกษา : ภูมิภาคและประวัติศาสตร์	
การตั้งถิ่นฐาน	๓๑๔
ชีวิต : เหมือนฝ้ายและสายน้ำ	๓๔๖
สิทธิในการมีชีวิต และการต่อสู้	๓๕๑
คนส่วนน้อย : “เสือเมือง” และ “ชุมชน”	๓๖๕

สิทธิในการกำหนดชะตาชีวิต และสิทธิทางวัฒนธรรม	๓๗๑
ตอนที่ ๕ สัญญาประชาคม : แนวทางการศึกษาสิทธิชุมชน...	๓๘๓
บุญชู ณ ป้อมเพชร์	
ความหมายของสิทธิ เสรีภาพ	๓๘๕
วิวัฒนาการของสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน	
ในประเทศไทย	๓๘๗
วิวัฒนาการของสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน	
ในประเทศตะวันตก	๓๙๐
ความหมายของ สิทธิชุมชน (Community's Right).....	๓๙๒
วิวัฒนาการของ สิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากร	
ของประเทศ	๓๙๔
ทฤษฎีทางกฎหมายธรรมชาติ	๓๙๗
ทฤษฎีทางกฎหมายสำนักประวัติศาสตร์	๔๐๐
ตอนที่ ๖ สิทธิชุมชน ปัญหา และพัฒนาการทางความคิด	๔๑๐
ไพสิฐ พาณิชย์กุล	
ตำแหน่งแห่งที่ของ “สิทธิ” ในสังคมไทย	๔๑๒
ชุมชนในสังคมไทยสมัยโบราณ	๔๑๔
ชุมชนที่เปลี่ยนไปสู่ความเป็นชุมชนเมือง	๔๑๘
การเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัย	๔๒๒
การเปลี่ยนไปสู่ระเบียบบริหารแบบราชการ	๔๒๓
การเปลี่ยนไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรม	๔๒๔
การเปลี่ยนแปลงในเชิงอุดมการณ์ของสังคม	๔๒๕
ตอนที่ ๗ บทสรุป	๔๓๗

